

**ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ПРЕДУЧИЛИЩНО И НАЧАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ“**

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

МП: ИНОВАЦИИ В НАЧАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Област на висше образование:	1. Педагогически науки
Професионално направление:	1.2. Педагогика
Образователно-квалификационна степен:	магистър
Професионална квалификация:	начален учител

Квалификационната характеристика на специалиста, завършил специалност „Предучилищна и начална училищна педагогика” с образователно-квалификационна степен „магистър” в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”, както и учебният план, осигуряващ неговата подготовка, са съобразени със Закона за висше образование/ ДВ. бр.112 от 27.12.1995 г., изм. и доп. ДВ. бр.56 от 19.07.2022 г., Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър”, „магистър” и „специалист” /ДВ бр. 76 от 06.08.2002, изм. ДВ бр. 79 от 05.09.2003/, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на проф. квалификация „Учител”/ДВ, бр.89/11.11.2016 г.; изм. и доп. ДВ бр. 105 /18.12.2018 г., в сила от 18.12.2018 г./, с Националния класификатор на професиите /МТСП, 2006/ и Наредба № 15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти /ДВ. бр.61 от 2. 08. 2019 г., в сила от 22.08.2019 г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 27.11.2020 г./, изм. и доп. ДВ. бр.80 от 24. 09. 2021 г., изм. и доп. ДВ. бр.52 от 5. 07. 2022 г., за изискванията за заемане на длъжностите „учител” и „възпитател”, съобразно придобитото образование, професионална квалификация и правоспособност.

I. ЦЕЛИ НА СПЕЦИАЛНОСТТА

Магистърската програма „Иновации в началното образование” осигурява необходимите компетенции на неспециалистите, завършили образователно-квалификационната степен „бакалавър” в друго професионално направление, различно от: 1.2 „Педагогика” и 1.3. „Педагогика на обучението по...”. Обучението на магистрите начални учители е ориентирано към:

- Надграждане и задълбочаване на подготовката, придобита в съответната специалност на образователно-квалификационна степен „бакалавър”, обогатяване на знанията и усъвършенстване на педагогическите умения и компетенции, изграждащи цялостната структура на професионалната компетентност на учителя в началния етап на основното образование.

- Допълнителна широкопрофилна и интердисциплинарна подготовка за придобилите висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър” или „магистър” по друга специалност.

- Изграждане на умения и компетенции за осъществяване на целенасочена научноизследователска дейност по проблемите на обучението, възпитанието и развитието на учениците в начална училищна възраст за усъвършенстване на цялостния педагогически процес в началното училище, както и за реализиране на иновационни идеи в практиката на обучението и възпитанието.

- Осигуряване на задълбочаване на педагого-психологическата подготовка на студентите в областта на началната училищна педагогика;

- Обогатяване на методическата подготовка на студентите с актуалните тенденции в областта на познавателното, социалното и физическото развитие на учениците от начална училищна степен;

- Обезпечаване усвояването на иновационни методи и подходи за диагностика на интелектуалните и практически постижения на учениците от начална училищна степен.

II. КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

1. Компетентности на завършилите студенти ОКС „магистър”

Магистърска програма „Иновации в началното образование” има за цел подготовката на специалисти, чиито образователни и квалификационни характеристики позволяват успешно осъществяване на обучението, възпитанието, развитието и социализацията на учениците в началния етап на основната образователна степен за постигане на изискванията на Държавните образователни стандарти.

В съответствие с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „учител“, обн. в ДВ бр. 89 от 11.11.2016 в сила от учебната 2017/2018 година, приета с ПМС № 289 от 07.11.2016 г., изм. и доп. ДВ бр.10 от 5 февруари 2021 г. обучението по специалността осигурява следните групи:

1. Преподаване – компетентности, свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на дидактиката, методиката на обучението по преподаваните в началния етап на основното образование учебни предмети, прилагането на ИКТ в обучението и включват необходимите за началния учител знания, умения и отношения за организиране на процеса на обучение, осъществяване на преподаването и подпомагане на ученето, и постигането на успешни резултати в овладяването на учебното съдържание.

2. Взаимоотношения с учениците – компетентностите, свързани с професионално-педагогическата и професионално-психологическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се овладяват знания, развиват се умения и отношения, насочени към ефективно взаимодействие с учениците в началния етап на основното образование. В основата на компетентността е подготовката за ефективно общуване с учениците както в процеса на преподаване на учебното съдържание, така и в ситуации, свързани с личностното им развитие и междуличностните взаимоотношения в ученическата общност.

3. Взаимоотношения с другите педагогически специалисти – компетентности, свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, насочени към постигане на ефективност във взаимоотношенията с учители и други педагогически специалисти за постигане както целите на обучението, така и цели, свързани с личностното развитие на учениците. Това предполага подготовка в областта на планирането, организирането и осъществяването на съвместни дейности с други учители и педагогически специалисти, в т.ч. екипно взаимодействие, както и обсъждане и вземане на решения при възникнали проблемни ситуации в класната стая или в други пространства на територията на училището или извън него.

4. Лидерство – компетентности, свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител по учебни дисциплини, в които се усвояват знания, развиват се умения и отношения за ролята на учителя като лидер в класната стая в активно сътрудничество с учениците, който планира и се стреми към реализация на развиващи цели и високи очаквания по отношение на техните учебни постижения. Началният учител трябва да е подготвен така, че да мотивира учениците да участват активно в образователни дейности, насочени към личностно развитие, да стимулира иновативност и креативност в рамките на педагогическото взаимодействие в класната стая и извън нея, ефективно да подготвя учениците за многобройните предизвикателства, пред които предстои да се изправят в живота си.

5. Работа с родителите и семейната общност – компетентности, свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на учебни дисциплини, насочени към усвояване на знания, развитие на умения и отношения за ефективно взаимодействие с родителите и други представители на семейната общност.

6. Възпитателна работа – компетентности, свързани с професионално-педагогическата подготовка на началния учител в областта на теорията и методиката на възпитанието. Те са насочени към усвояването на знания, развитието на умения и отношения за подпомагане на процеса на личностно развитие на учениците в началния етап на основното образование като индивидуалности и членове на обществото.

2. Област и обхват на знанията

Завършилите ОКС „магистър” трябва да притежават знания за:

- съвременни теории и технологии за обучение в началното училище;
- иновационни методи при преподаване;
- усъвършенстване на общопедагогическите умения за организиране, изследване, работа в екип, за работа с родителите и др.;
- овладяване на дейности и умения за оценяване на знанията и уменията на учениците по различните учебни предмети, за обработване и анализиране на получените резултати съгл. Наредба №3/15.04.2003 г. по системата за оценяване;
- участие в научно-приложни изследвания и научни форуми.

3. Област и обхват на уменията

Завършилите ОКС „магистър” трябва да притежават умения за:

- провеждане на личностноориентирано общуване и взаимодействие с учениците, консултиране на родители и подкрепа на индивидуалното развитие;
- създаване и подкрепа на индивидуалната и груповата идентичност;
- възпитаване на институционална и личностна култура, ориентирана към толерантност, сътрудничество и взаимопомощ;
- провеждане и участие в изследователска дейност;

- култура на общуване, спазване на общочовешките ценности и етичните норми;
- мотивиране на учениците в началния етап за овладяване на основните учебни умения, отговорно и съзнателно отношение към ученето, провокиране на интереса и любопитството им към изучаваното както в процеса на обучение, така и самостоятелно;
- прилагане на разнообразие от класически и иновационни методи, средства, стратегии, технологии за реализиране на междупредметни връзки и интегралност в обучението, чрез които да се постига оптимална ефективност в процеса на обучение;
- организиране на дейности, свързани с овладяване на основните учебни умения, ученето и развитието на личността, в рамките на целодневната организация на учебния ден;
- прилагане на адекватни подходи, форми и методи на оценяване на постиженията на учениците;
- оказване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците чрез пълноценно включване в образователната и социалната среда;
- сътрудничество и взаимодействие във възпитателно-образователния процес с учениците и всички заинтересовани страни;
- интегриране на дигиталните технологии във възпитателно-образователния процес;
- установяване и проследяване на напредъка за придобиване на ключови компетентности посредством мониторинг и анализ на образователните резултати и формираните компетентности;
- създаване, водене и съхраняване на задължителната учебна документация;
- управление на класа и организиране на подходяща работна учебна атмосфера;
- спазване на етичните и правните норми във взаимоотношенията с учениците както в пряко, така и в опосредствано междуличностно взаимоотношение; поддържане на конструктивни професионални взаимоотношения в общуването с другите педагогически специалисти, родителите и представители на семейната общност, други институции и организации.

4. Област и обхват на компетентностите

Лични компетенции:

- Поддържане на широка осведоменост за новостите в областта на началното образование и възпитание;
- Създаване на умения за поддържане на професионални взаимоотношения между преподавателите и студентите, изградени на основата на общи интереси в областта на методическата и научно-изследователската дейност;
- Формиране на необходима мотивация за повишаване на компетенциите, свързани с бъдещата професия;
- Издигане на нивото на културата на педагогическо общуване, спазване на общочовешките ценности и етични норми;
- Формиране на умения за събиране, обобщаване и анализиране на информация по научна тема или проблем.

Социални и граждански компетентности:

- Професионално поведение и етични отношения във взаимодействията с участниците в образователния процес;

- Съблюдаване и прилагане на законовите норми и правила в педагогическата дейност;
- Сътрудничество и екипност в съвместната работа със специалисти с различна експертиза;
- Използване на целия личен творчески потенциал в хода на педагогическата дейност;
- Осъзнаване на ценностния смисъл на учителската професия и личната значимост на тази професия;
- Притежаване на висока социална образованост – приемане и анализиране на педагогическите явления, намиране на алтернативни пътища за решаване на социалните проблеми в детската група, висок социален статус и професионално поведение;
- Проявява на еднакво уважение и разбиране към учениците с различно социално положение, етнос, религия, култура и с децата със специални образователни потребности;

Професионални компетенции:

- Прилагане на съвременни подходи в преподаването на учебния материал в начална училищна степен;
- Осъществяване на творчески подход при реализиране на учебните програми по съответните учебни предмети;
- Използване на интерактивни методи и форми на обучение, чрез които поддържат оптимална активност и самостоятелност у обучаемите;
- Използване на придобитата компетентност в областта на ИКТ при осъществяване на професионалните задължения;
- Разработване и внедряване на педагогически технологии и модели в областта на началното образование;
- Използване на личната диагностична компетентност за оценяване на ефективността на общообразователната подготовка на учениците.

III. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

Завършилиите ОКС „магистър” могат да бъдат назначени на следните длъжности:

1. Учител, старши учител, главен учител, учител-методик в начален етап на основното образование – код 23415002, 23415003, 23417004, 23516001;
2. Учител в група за целодневна организация на учебния ден в I – IV клас – код 23415015;
3. Учител в занимания по интереси, в центровете за подкрепа за личностно развитие и в Националния дворец на децата – код 23595040;
4. Консултант-експерт в институции, работещи с деца от предучилищна /начална училищна възраст – 26356019;
5. Специалист в детски отдел и институция за масова и художествена комуникация – 24246002;
6. Специалист във всички структури, в които има регламентирана длъжност, изискваща осъществяване на образователна дейност – 24246002;
7. Директор на начално училище – код 13456002;
8. Експерт в РУО – код 24246001;
9. Преподавател във ВУЗ – код 23106001;
10. Експерт в общински дирекции по образованието – код 24226056;

11. Преподавател в детски школи, езикови школи, центрове за работа с деца, ръководител на групи ученици за извънкласна дейност.

IV. ИЗИСКАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОКС „МАГИСТЪР” ПО СПЕЦИАЛНОСТ „ПРЕДУЧИЛИЩНА И НАЧАЛНА УЧИЛИЩНА ПЕДАГОГИКА”

В магистърската програма се обучават студенти, придобили ОКС „бакалавър” или ОКС „магистър” в професионално направление 1.2 Педагогика, или придобили бакалавърска или магистърска степен в други професионални направления, притежаващи учителска правоспособност.

Магистърската степен се придобива след курс на обучение от 4 семестъра и 105 кредита, 3 семестъра и 75 кредита, 2 семестъра и 45 кредита, в задочна форма на обучение.

Съгласно ЗВО и Правилника за структурата и организацията на учебния процес в Шуменския университет, **дипломирането се осъществява чрез:**

Първи вариант:

1. Държавен практико-приложен изпит;
2. Писмен държавен изпит.

Втори вариант:

1. Държавен практико-приложен изпит;
2. Защита на дипломна работа.

V. ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Завършилите ОКС „магистър” имат възможност:

1. Да продължат образованието си в образователно-квалификационна степен „доктор”.
2. Да получат второ висше образование.
3. Да участват в различни форми на продължаващо обучение през целия си живот.